

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO PLĖTOJIMO TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-07- Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2020 m. liepos 7 d. 13.00 val.

Posėdžio pirmininkas –Jaroslav Narkevič, Susisiekimo ministras.

Posėdžio sekretorė – Geda Mikaločienė, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos Rinkodaros skyriaus rinkų tyrimo analitikė.

Dalyvavo 16 Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtojimo tarybos (toliau – Taryba) narių ir 32 kviestieji asmenys (sąrašai pridedami).

Darbotvarkė:

1. Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto aplinkos monitoringo vykdymo (Aplinkos apsaugos agentūra pateikė siūlymus išplėsti uosto aplinkos monitoringo apimtį).

2. Dėl VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos investicijų į laivų remonto ir statybos įmonių infrastruktūrą.

3. Dėl uosto žemės panaudojimo ir pritaikymo vėjo elektrinių gamybos ir (ar) sandėliavimo veiklai galimybių, siejant su strateginiais uosto plėtros planais.

Posėdžio pirmininkas J. Narkevič pasveikino susirinkusius į posėdį ir pristatė posėdžio darbotvarkę. Pasiūlyta sukeisti vietomis darbotvarkės klausimų Nr. 2 ir Nr. 3 pristatymus ir apjungti juos į vieną klausimą. Pasiūlymui dėl posėdžio darbotvarkės korekcijų pritarta.

1. SVARSTYTA. Dėl Klaipėdos valstybinio jūrų uosto aplinkos monitoringo vykdymo (Aplinkos apsaugos agentūra pateikė siūlymus išplėsti uosto aplinkos monitoringo apimtį).

Pranešėjai – Aplinkos apsaugos agentūros direktorius R. Špokas, Jūros aplinkos vertinimo skyriaus vedėja A. Kubiliūtė, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos generalinis direktorius A. Latakas.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto monitoringo išplėtimo / stiprinimo poreikis atsiranda dėl gyventojų skundų apie jiems pablogėjusias gyvenamosios aplinkos sąlygas (dulkėtumas, kvapai, triukšmas) ir uosto įtakos aplinkai, Klaipėdos sąsiaurio ekologinės ir cheminės būklės – lokalių taršos šaltinių (nuotekos, laivyba, taršos incidentai), griežtėjančių reikalavimų monitoringo duomenų kokybei.

Aplinkos apsaugos agentūros atstovai siūlo stiprinti VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos (toliau – Uosto direkcija) vaidmenį organizuojant ir vykdant aplinkos monitoringą, **Klaipėdos valstybinio jūrų** uosto aplinkos apsaugą ir su tuo susijusių priemonių sukūrimą bei įdiegimą.

Taip pat buvo pristatytas aplinkosaugos veiksmų programos projektas ir priemonės, kuriomis minėta programa būtų įgyvendinama, akcentuojant tampraus visų suinteresuotų institucijų ir dalyvių – Susisiekimo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Klaipėdos miesto savivaldybės, Uosto direkcijos ir uosto įmonių, bendradarbiavimo svarbą.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto aplinkos monitorigas (kurio vykdymą finansuoja Uosto direkcija) šiuo metu apima Klaipėdos sąsiaurį iki uosto vartų, Baltijos jūrą: ties uosto vartais ir grunto gramzdinimo (sąvartų) rajonuose, taip pat Kuršių marias. Yra vykdomi programoje numatyti stebėjimai – vandens stovmės, dugno nuosėdų, biotos, dugno reljefo, povandeninio šlaito, krantų dinamikos. Klaipėdos valstybinio jūrų uoste taip pat vykdomi oro kokybės matavimai pasitelkiant 3 oro taršos matavimo stoteles uoste, mobilią taršos matavimo įrangą ir įdiegtus 10 dujų detektorių.

Pasak Uosto direkcijos generalinio direktoriaus A. Latako, siekiant gerinti aplinkosaugos būklę, planuojama papildomai skirti žmogiškųjų išteklių ir techninių priemonių, prisidėti prie didesnės informacinės sklaidos ir sinergijos tarp bendruomenių, Klaipėdos miesto savivaldybės, Aplinkos apsaugos agentūros, Uosto direkcijos ir uosto įmonių.

NUTARTA – vienbalsiai.

Pavesti Aplinkos apsaugos agentūrai, pasitelkiant ir bendradarbiaujant su Klaipėdos miesto savivaldybe ir Uosto direkcija, **iki š. m. rugsėjo mėn. (imtinai)** pateikti Susisiekimo ministerijai konkrečius siūlymus dėl aplinkos būklės monitoringo išplėtimo.

2. SVARSTYTA. Dėl uosto žemės panaudojimo ir pritaikymo vėjo elektrinių gamybos ir (ar) sandėliavimo veiklai galimybių, siejant su strateginiais uosto plėtros planais ir dėl VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos investicijų į laivų remonto ir statybos įmonių infrastruktūrą.

Pranešėjai: Lietuvos Respublikos energetikos ministras Ž. Vaičiūnas, AB Vakarų laivų gamyklos generalinis direktorius A. Šileika.

Energetikos ministras Ž. Vaičiūnas pranešė, kad š. m. vasario mėn. Energetikos ministerijoje buvo suformuota ir darbą pradėjo jūrinių vėjo jėgainių plėtros darbo grupė, kuri parengs rekomendacijas dėl vėjo jėgainių Baltijos jūroje plėtros. Š. m. birželio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriame skelbiama, kad apie 40 kilometrų nuo kranto nutolusioje Baltijos jūros teritorijoje iki 2030 m. numatoma įrengti iki 700 MW galios vėjo elektrinių parką. Tokios galios vėjo elektrinių parkas galėtų pagaminti apie 2,5–3 TWh per metus – tai yra beveik 25 proc. dabartinio Lietuvos suvartojamo elektros energijos poreikio. Pagal pirminius skaičiavimus, į tokio galingumo vėjo parkus bus investuota iki 1 mlrd. Eur privačių investicijų. Investuotojai būtų atrenkami konkurso (aukciono) būdu. Planuojama, kad konkursai šių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai jūrinėje teritorijoje bus organizuojami 2023 m. vasario mėn.

Pasak energetikos ministro Ž. Vaičiūno, siekiant sukurti patrauklias sąlygas investuotojams, reikėtų užtikrinti galimybes Klaipėdos uoste vykdyti vėjo jėgainių komponentų gamybą ir montavimą. Tam, esą, reikėtų apie 15 ha teritorijos ir apie 800 m krantinės, kur galima būtų aptarnauti laivus iki 200 m. ilgio.

Pažymėta, kad Tarptautinės atsinaujinančių išteklių energetikos agentūros duomenimis, pirmiau minėto dydžio jūrinės-inžinerinės pramonės projektas galėtų sukurti apie 1400 tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų (daugiausia Klaipėdos apskrityje).

Pristatant klausimą **dėl Uosto direkcijos investicijų į laivų remonto ir statybos įmonių infrastruktūrą**, pasisakyta dėl investavimo galimybių į **šių įmonių veiklai**

naudojamą infrastruktūrą, akcentuojant, kad šios investicijos neteiktų finansinės grąžos, t. y. nebūtų pasiekama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Uosto direkcijos vykdomai komercinei veiklai nustatyta vidutinė siektina nuosavo kapitalo grąža – 6 proc.

Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste veikiančių laivų remonto ir statybos įmonių veiklai šiuo metu naudojama infrastruktūra (krantinės) yra beveik nusidėvėjusi, todėl, siekiant sudaryti sąlygas šios veiklos tęstinumui ir plėtrai, yra reikalingos kapitalo investicijos. Tačiau šios investicijos Uosto direkcijai yra finansiškai neatsiperkančios, kadangi laivų remonto ir statybos veiklai naudojamos žemės nuomos mokestis apskaičiuojamas taikant tuos pačius principus kaip ir krovo veiklai, o dėl veiklos pobūdžio laivų statybos ir remonto įmonės aptarnauja mažai laivų ir generuoja itin mažai uosto rinkliavų.

Dėl šių priežasčių Uosto direkcija negali įgyvendinti laivų statybos ir remonto infrastruktūros projektų, nes šios investicijos negeneruoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatyto 6 proc. nuosavo kapitalo grąžos.

Antra vertus, kaip pažymėjo pranešėjas A. Šileika, laivų remonto ir statybos veikla užsiimančios įmonės turėtų būti vertinamos ne pagal tiesiogiai iš šių įmonių veiklos Uosto direkcijos gaunamas pajamas, o per įmonių sumokamus mokesčius tiesiogiai į valstybės biudžetą (darbo jėgos, pelno ir kt.). Remiantis *UAB Ernst & Young Baltic* atlikta studija, laivų statybos ir remonto sektoriuose veiklą vykdančių įmonių 1 tūkst. Eur pajamų per metus vidutiniškai sugeneruoja 0,384 tūkst. Eur (arba 38 proc.) viešojo sektoriaus pajamų. Pasak A. Šileikos, *Vakarų laivų gamykla* 2019 m. gavo 103,4 mln. Eur pajamų, sumokėjo 20,2 mln. Eur mokesčių, o 2015-2020 m. laikotarpiu investavo 82,1 mln. Eur, t. y. dvigubai daugiau nei įmonės turimi sutartiniai įsipareigojimai Uosto direkcijai.

Be kita ko, atkreiptas dėmesys, kad Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste pradėjus vystyti veiklą įmonėms, nevykdančioms krovo arba kraunančioms nedaug ir todėl negeneruojančioms Uosto direkcijos pajamų uosto rinkliavų forma, tačiau teikiančioms reikšmingą socialinę-ekonominę naudą valstybei (galimai plėtojant **vėjo elektrinių gamybos ir (ar) sandėliavimo veiklą**), Uosto direkcijos gaunamos pajamos iš tokių įmonių veiklos būtų itin mažos, todėl investicijos į šių įmonių veiklai reikalingą infrastruktūrą būtų finansiškai neatsiperkančios.

NUTARTA – vienbalsiai.

1. Uosto direkcijai kartu su uosto įmonėmis **iki š. m. rugsėjo mėn. (imtina)** išnagrinėti esamas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto teritorijas vėjo jėgainių komponentų gamybai, logistikai ir priežiūros veiklai uoste bei galimybes įrengti trūkstamą infrastruktūrą iki 2023 m. ir tam reikalingas investicijas.

2. Siūlyti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai kartu su Susisiekimo ministerija **iki š. m. rugsėjo mėn. (imtina)**:

2.1. išanalizuoti galimybes Uosto direkcijos nuosavo kapitalo investicijoms į uosto infrastruktūrą, naudojamą laivų remonto ir statybos veiklai bei kitai veiklai, kuriančiai daug darbo vietų, pridėtinės vertės ir generuojančiai reikšmingas viešojo sektoriaus pajamas, nustatyti mažesnę nuosavo kapitalo grąžos normą (ROE);

2.2. įvertinti galimybę sąlygų minėtoms veikloms Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste vykdyti sudarymą pripažinti Uosto direkcijos specialiuoju įpareigojimu.

PRIDEDAMA.

1. Dalyvių sąrašai, 6 lapai.

Posėdžio pirmininkas

Jaroslav Narkevič